

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj/098-45/2010.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a dr. V. G. ügyvéd (Varga Ügyvédi Iroda) által képviselt **Kaquun Hungária Kft.** (Budapest) és az ugyancsak dr. V. G. ügyvéd által képviselt **Kaquun Sport Kft.** (Budapest) ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat miatt indult eljárásban megtartott nyilvános tárgyalást követően meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t

A Versenytanács megállapítja, hogy a Kaqun Hungária Kft. és a Kaqun Sport Kft.

- a KAQUN víz, illetőleg a KAQUN Sport víz elnevezésű termékek kapcsán tett azon kijelentései, melyek szerint *„a Kaqun víz mellékhatások nélkül jelentősen megemeli szervezetünk NK-sejtjeinek számát, így a vírussal, baktériummal fertőzött, illetve tumorossá vált sejtek elpusztításához több NK-sejt áll a szervezet rendelkezésére. Vélhetően fokozza a sejtes immunválaszt, valamint a fehérvérsejtek ölképességének fokozódását eredményezi”, illetve „a KAQUN Sport víz ... segít a betegségek távoltartásában”* gyógyhatás-állításnak tekintendők, így kereskedelmi kommunikációban való szerepeltetésük az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 10. §-ának (3) bekezdésébe ütközik, és ekként a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül,
- a KAQUN víz és KAQUN sport víz elnevezésű termékkel kapcsolatban az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK rendelettel¹ (a továbbiakban: 1924/2006/EK rendelet) ellentétes módon tettek közzé egészségre ható állításokat a szervezet méregtelenítésével és az immunrendszer erősítésével összefüggésben, mely magatartás beleütközik az Éltv. 10. §-ának (2) bekezdés b) pontjába és a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa 4.000.000 Ft (Négymillió forint) bírság megfizetésére kötelezi a Kaqun Hungária Kft.-t és 1.000.000 Ft (Egymillió forint) bírság megfizetésére kötelezi a Kaqun Sport Kft.-t. A bírságösszegeket a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számlája javára kell megfizetni, a közlemény rovatban feltüntetve az eljárás alá vont nevét, a versenyfelügyeleti eljárás számát és a befizetés jogcímét (bírság).

Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótléket köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a

¹ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2006. december 20-i 1924/2006/EK RENDELETE (az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról)

késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Törvényszéknek címzett, de a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsánál benyújtható vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni. A Fővárosi Törvényszék a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevelében terjesztheti elő.

I n d o k o l á s

I. A vizsgálat indításának körülményei

- 1) A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2010. október 6-án versenyfelügyeleti eljárást indított a Kaqun Hungária Kft. és a Kaqun Sport Kft. ellen, mert észlelte, hogy a **Kaqun** vízzel és a **Kaqun Sport** vízzel kapcsolatban a Kaqun Hungária Kft. és a Kaqun Sport Kft. valószínűsíthetően valótlanul állítja, hogy a Kaqun víz hatékony a betegségek kezelésében („a Kaqun víz mellékhatások nélkül jelentősen megemeli szervezetünk NK-sejtjeinek² számát, így a vírussal, baktériummal fertőzött, illetve tumorossá vált sejtek elpusztításához több NK-sejt áll a szervezet rendelkezésére.” – TVR-Hét), a Kaqun Sport víz alkalmas méregtelenítésre, betegségek megelőzésére, illetve az emberi szervezet működési zavarainak helyreállítására („a Kaqun Sport víz segíthet a hatékony méregtelenítésben, egyensúlyba hozza szervezetét és segít felvértezni immunrendszerét ... természetes úton fokozza vitalitását, erősíti egészségét ... segít a betegségek távoltartásában.” – www.kaqunsport.hu). Az eljárás alá vontak e magatartásukkal a 2008. szeptember 1-jével kezdődően közzétett tájékoztatások tekintetében valószínűsíthetően megvalósítják az Fttv. mellékletének 17. pontjában foglaltakat és az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdését, és ezzel megsértik az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését, továbbá megsértik az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdését.
- 2) A vizsgálattal érintett időtartam 2008. szeptember 1-jétől az eljárásindítás napjáig, 2010. október 6-ig tart.
- 3) A versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően a Gazdasági Versenyhivatal észlelte, hogy az ügyindító végzésben megjelölt magatartás az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdésében foglalt tényállás megvalósításával is valószínűsíthetően megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében előírt tilalmat, továbbá az Éltv. 10. §-ának (2) bekezdés b) pontjában előírt tilalomba ütközik, mivel az eljárás alá vont vállalkozások által alkalmazott állítások élelmiszerek vonatkozásában egészségre ható állításnak minősülnek.
Fentiekre tekintettel az eljárás 2012. augusztus 1-jén kiterjesztésre került.

² Az NK sejtek az immunrendszer részei, természetes ölósejtek.

II. Az eljárás alá vontak

2.1. Kaqun Hungária Kft.

- 4) Cégekivonat szerinti főtevékenysége ital-nagykereskedelem. A társaság jegyzett tőkéje 3.000.000 forint.
A társaság 2007 márciusában kezdte meg a Kaqun víz forgalmazását, mint a Kaqun víz magyarországi importőre. Mint importőr elsősorban nagykereskedők részére és a Kaqun Sport Kft. részére értékesít, kiskereskedések részére történő értékesítése elhanyagolható.
A GVH előtt az eljárás alá vont vállalkozással szemben korábban nem volt folyamatban versenyfelügyeleti eljárás.
- 5) A Kaqun Hungária Kft. 2009. évi beszámolójának adatai szerint az értékesítés nettó árbevétele 76.771 eFt volt, a 2010. évi beszámolójának adatai szerint értékesítés nettó árbevétele 222.954 eFt volt, a 2011. évi beszámolójának adatai szerint értékesítés nettó árbevétele 90.701 eFt volt. Kaqun termékek értékesítéséből származó 2009 január és 2010 december közötti árbevétele a Vj-98-004/2010. sz. adatszolgáltatás 11. sz. mellékletében található.

2.2. Kaqun Sport Kft.

- 6) A társaság jegyzett tőkéje 3.000.000 forint.
A társaság a Kaqun víz értékesítését 2007. április 15-én kezdte meg.
A GVH előtt az eljárás alá vont vállalkozással szemben korábban nem volt folyamatban versenyfelügyeleti eljárás.
- 7) A Kaqun Sport Kft. 2009. évi beszámolójának adatai szerint az értékesítés nettó árbevétele 4.348 eFt volt, a 2010. évi beszámolójának adatai szerint az értékesítés nettó árbevétele 94.896 eFt volt, 2011. évi beszámolójának adatai szerint az értékesítés nettó árbevétele 15.515 eFt volt. Kaqun termékek értékesítéséből származó 2010 január és november közötti árbevétele a Vj-98-004/2010. sz. adatszolgáltatás 10. sz. mellékletében található.

III. Az érintett termék

- 8) A Kaqun víz oxigén tartalmú speciális ivóvíz. Az észak-olaszországi Dolomit hegységben található Pasubio-hegy (2232 m) gleccseréből ered, és a Posina-völgyben (630 m) levő forrásból elektrolitikus oxigéndúsító rendszereken (Kaqun system) áthaladva kerül palackozásra.
- 9) A KAKUN SPORT víz PH értéke 7,6-8,0. 1 liter KAKUN SPORT víz szárazanyag tartalma 137 mg/l, többek között az alábbi anyagokat tartalmazza:
- Sodium (Na): 0,5 mg
 - Potassium (K): 0,4 mg
 - Magnesium (Mg): 18 mg
 - Calcium (Ca): 36,1 mg
 - Chlorid (Cl): 0,5 mg
 - Sulphat (SO4): 11,7 mg
 - Silicate (SiO2): 2,7 mg
 - Oxigén: 20-25 mg/l

- 10) KAQUN víz 1,5L és KAQUN Plus 0,5L formában a [KAQUN Klubokban](#), a [patikákban](#), [bioboltokban](#), [CBA üzletláncban](#) kapható, valamint megvásárolható közvetlenül a Kaqun Sport Kft. csomagküldő szolgáltatón keresztül.
- 1 db Kaqun víz 1,5 liter bruttó ára 895,- Ft
 - 1 db Kaqun víz Sport 0,5 liter bruttó ára 495,- Ft.
- 11) A hazai piacon a KAQUN oxigénnel dúsított víz mellett számos más olyan termék is megtalálható, mely oxigénnel dúsított, pl. a Szentkirályi ásványvíz oxigénnel dúsított terméke, a Medaqua Kft. által palackozott AQUA Oxigén Plusz oxigénnel dúsított ivóvíz, az O2 oxigénnel dúsított ivóvíz.
- Az eljárás alá vontak piaci részesedésükről nyilatkozni nem tudtak, illetőleg állították, hogy a Kaqun vízben található kisebb méretű oxigén könnyebben bejut a szervezetbe, így termékük nem is vethető össze más oxigént tartalmazó vizek hatásmechanizmusával.³
- 12) Az oxigénnel dúsított ivóvizek esetében az érintett fogyasztói kör két lényegesen eltérő csoportra bontható.
- Az egyik csoportot azok az egészségtudatos fogyasztók képezik, akik az egészséges táplálkozás érdekében, közérzetük javítására vásárolják a terméket, tekintettel arra, hogy a terméktől várják az oxigén szintjének emelkedését, az oxigén felszívódásának javulását, és ezáltal anyagcsere serkentő hatást várnak a kommunikáció hatására. Ide sorolhatók azok a fogyasztók is, akik erőteljes fizikai terhelésnek vannak kitéve, és teljesítményük javítása érdekében fogyasztják az oxigénnel dúsított vizet. Ezen fogyasztók esetében a fizikai aktivitás növelése, vitalitás erősítése jelentheti az ilyen típusú termékek iránti keresletet.
 - A KAQUN víz esetében a rákos megbetegedéseket megelőző, gyógyító tulajdonság kommunikálására is került sor. Ez olyan fogyasztók figyelmét kelthette fel, akik kifejezetten a rákbetegség megelőzése érdekében, illetve a gyógyulás céljából keresik a különböző terápiás lehetőségeket. Ezen fogyasztók kifejezetten sérülékeny fogyasztói csoportot alkotnak, akik fokozottabban érzékenyek minden olyan új információra, termékre és terápiás lehetőségre, amely állapotuk javulását, tüneteik enyhülését, és főként gyógyulásukat ígéri. A fogyasztói döntésük meghozatala során a legfontosabb szempont számukra az ígért, és ezért várt gyógyító, megelőző hatás megvalósulása. Ez a magyarázata annak, hogy akár anyagi erejüket meghaladó kiadásokra is hajlandóak.
- E célcsoport tagjaitól helyzetüknél, kiszolgáltatottságuknál fogva alacsonyabb ésszerűségi szint várható el, mint egy átlagfogyasztótól, hiszen egyrészt az átlagnál nehezebben tudják megszerezni vagy feldolgozni a döntések meghozatalához szükséges információkat, másrészt az esetleges rossz döntésükből fakadó fogyasztói hátrány jelentősebb arányban ronthatja helyzetüket.
- Ezek a területek tehát különös jelentősége van a tényszerű és megfelelően alátámasztott állításokat tartalmazó tájékoztatásnak.

³ „Álláspontunk szerint a KAQUN teljesen egyedi termék, nem tudunk arról, hogy hasonló jellegű és hasonló tulajdonsággal rendelkező más hasonló termék jelen lenne ennek megfelelően versenytársakat nem tudunk megnevezni. Az OÉTI (és az EFSA) felé eljárva kezdeményeztük, hogy mint új élelmiszer kategória engedélyezze/vegye nyilvántartásba a KAQUN és KAQUN Sport vizet és a kapcsolódó állításokat.”

IV. A kifogásolt magatartás

4.1. Az eljárás alá vontak által alkalmazott kommunikációs eszközök

- 13) Az alábbi kommunikációs eszközök kerültek felhasználásra a Kaqun termékcsalád népszerűsítésére:
- Újsághirdetések
 - szórólap
 - Saját honlapok (www.kaqun.hu, www.kaqunwater.hu, www.kaqunsport.hu)

4.1.1. Újsághirdetések

- 14) A vizsgált időszakban a Kaqun Hungária Kft. több országos napi-, illetve hetilapban, illetve egyéb, országosan terjesztett kiadványban tett közzé hirdetéseket a Kaqun vízről.

Három kivétellel valamennyi újsághirdetés tartalmazta az alábbi szöveget:

„a Kaqun víz mellékhatások nélkül jelentősen megemeli szervezetünk NK-sejtjeinek számát, így a vírussal, baktériummal fertőzött, illetve tumorossá vált sejtek elpusztításához több NK-sejt áll a szervezet rendelkezésére. Véltetően fokozza a sejtes immunválaszt, valamint a fehérvérsejtek ölképességének fokozódását eredményezi.”

Az egyes kiadványokban közzétett hirdetések tartalmát a vizsgálati jelentés 1. számú melléklete, a hirdetések megjelenési adatait a vizsgálati jelentés 2. számú melléklete tartalmazza.

4.1.2. Szórólap⁴

- 15) A 15.000 példányban készített és - elsősorban vevői körben - terjesztett szórólap az alábbi információkat tartalmazta:

„Valószínűleg a világ legegészségesebb itala

KAQUN oxigénvíz KAQUN oxigénvíz sport

www.kaqun.hu www.kaqunsport.hu

Immunrendszerének természetes erősítője

Immunrendszerünkben természetes védetség fejlődött ki a különböző kórokozókval szemben, az emberi fejlődés folyamán. Ennek a védekező rendszernek nélkülözhetetlen elemét jelentik az NK sejtek (természetes ölkősejtek), amelyek arra hivatottak, hogy a vírussal illetve baktériummal fertőzött vagy tumorossá vált sejteket felkutassák és elpusztítsák.

*Az NK sejtek aktivitásának csökkenésével – még az egészséges emberek esetében is – előre megjósolható a bekövetkező negatív változás vagy betegség. Az Országos Kémiai Biztonsági Intézet Citogenetikai és Immunológiai osztálya által egészséges embereken végzett **klínikai vizsgálatok** (TUKÉB szám: 42/2009) **bizonyítják, hogy a KAQUN víz mellékhatások nélkül, jelentősen megemeli szervezetünk NK sejtjeinek számát, így a vírussal fertőzött, illetve tumorossá vált sejtek elpusztítására több NK sejt áll rendelkezésre. A KAQUN víz és a még intenzívebb KAQUN SPORT víz rendszeres fogyasztása mindenki számára javasolt.***

Tapasztalja meg Ön is a KAQUN víz jótékony hatásait!”

⁴ Vj/098-004/2010. számú adatszolgáltatás 12. számú melléklete

4.1.3. Saját honlapok

- 16) A vállalkozások honlapjai a www.kaqun.hu és a www.kaqunsport.hu címen elérhetőek el.

A Kaqun Hungária Kft. nyilatkozata értelmében a www.kaqun.hu honlap több éve érhető el, annak tartalma folyamatosan változott, így az egyes időállapotok szerinti tartalomról nyilatkozni nem tudnak.⁵

A www.kaqunsport.hu honlap a vizsgált tartalommal 2009. november 19. napjától érhető el – a Kaqun Sport Kft. adatszolgáltatása szerint.

- 17) A www.kaqun.hu weboldal - többek között - az alábbiakat tartalmazza:⁶

„A KAQUN víz a hagyományos értelemben nem ásványvíz, és nem gyógyvíz, mert nem tartalmaz több nyomelemet, ásványi sót, mint a közönséges ivóvíz, de egyedi technológia révén stabilis formában jelen lévő oxigén révén minden élettani folyamatot előnyösen befolyásol. Semmelweis Egyetem regionális Intézményi Tudományos és Kutatás-Értékelési Bizottsága által végzett vizsgálatok bizonyítják (TUKEB szám: 42/2009), hogy a KAQUN víz, ivóvíz formában illetve fürdőkúrában alkalmazva, mellékhatások nélkül, jelentősen megemeli szervezetünk NK sejtjeinek (emberi vérben található természetes ölüsejtek) számát, jelentősen fokozva ezzel immunrendszerünk működésének hatékonyságát. Egészséges számára naponta 0,5 liter Kaqunvizet elfogyasztása javasolt életkortól és nemtől függetlenül. Fontos, hogy a Kaqunvizet nem szabad melegíteni vagy bármely más folyadékkal elegyíteni. Legyengült immunrendszer esetén mindenképpen az intenzív fürdőkúra javasolt.

A Kaqun víz alacsony ásványianyag tartalmú hegyi forrásvíz, magas oxigéntartalommal. Az észak-olaszországi Dolomit hegységben található Pasubio-hegy (2232 m) gleccseréből ered, és a Posina völgyben (630m) levő forrásból elektrolitikus oxigéndúsító rendszereken (Kaqun system) áthaladva azonnal palackozásra kerül.”⁷

- 18) A www.kaqunsport.hu weboldal többek között az alábbiakat tartalmazza:

Főoldal

Az NK sejtek aktivitásának csökkentésével – még az egészséges emberek esetében is – előre megjósolható a bekövetkező negatív változás vagy betegség. Az Országos Kémiai Biztonsági Intézet Citogenetikai és Immunológiai osztálya által embereken végzett klinikai vizsgálatok bizonyítják, (TUKEB szám: 42/2009) hogy a KAQUN víz 14 napi ivóvíz, illetve fürdőkúrában alkalmazva, mellékhatások nélkül, jelentősen megemeli szervezetünk NK sejtjeinek számát, így vírussal fertőzött, illetve tumorossá vált sejtek elpusztítására több NK sejt állt rendelkezésre.

A KAQUN SPORT víz fogyasztása mindenki számára javasolt!”

Tanulmányok, Vizsgálatok menüpont

„Országos Kémiai Biztonsági Intézet jelentése

KAQUN víz hatása egészséges önkéntesek immunológiai paramétereire, Budapest 2009

A jelentés összefoglalása:

A kvalitatív és kvantitatív vérkép sem csoportszinten, sem egyéni szinten nem változott biológiailag szignifikáns mértékben a Kaqun kezelés 21 napja alatt.

Az NK-sejtek százaléka csoportszinten statisztikailag szignifikánsan emelkedett, az egyéni változások (emelkedés) a 0 ponthoz viszonyítva nagyobb mértékűek, ami

⁵ Vj/098-017/2010. számú adatszolgáltatás

⁶ A weboldal 2010. május 25-ei időállapot szerinti tartalmát nyomtatott formában a Vj/098-032/2010. számon iktatott irat 2. számú tartalmazza.

⁷ A weboldalon olvasható teljes szöveget a vizsgáló vizsgálati jelentésének 3. számú melléklete tartalmazza.

funkcionális jelentőséggel bírhat, nevezetesen a vírussal fertőzött, vagy tumoros sejtek elpusztítására több NK-sejt áll rendelkezésre.”⁸

4.2. A kereskedelmi kommunikáció költsége

- 19) A kereskedelmi kommunikáció költsége a sajtóreklámok⁹, a honlapok és a szórólappól tevődik össze, amelyek mértéke a Vj-98-017/2010. sz. beadványból ismerhető meg.

V. Az eljárás alá vontak nyilatkozatai és az általuk benyújtott dokumentumok

5.1. Az eljárás alá vontak álláspontja

Jogsabályi ellentmondásról

- 20) Eljárás alá vontak ellentmondásként értékelték azt, hogy míg az Éltv. kizár minden olyan állítást, amely élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságot tulajdonít, vagy ilyen benyomást kelt, addig az Európai Parlament és Tanács 1924/2006/EK rendelete II. fejezet 5. cikke bizonyos feltételek esetén megengedi az ilyen állításokat. A II. fejezet 5. cikk (1) bekezdésében és a 6. cikkben írt általános és a IV. fejezet 10. cikkében, 13. és 14. cikkében írt különös feltételek fennállása esetén nem érvényesül a tiltás. Eljárás alá vontak arra hivatkoztak, hogy az európai uniós szabályozás magyarországi eljárásban is irányadó.
- 21) Eljárás alá vontak részletesen bemutatták, hogy milyen lépéseket tettek annak érdekében, hogy az általuk tett állítások felkerüljenek az engedélyezett állítások közösségi listájára. Ennek során mindenben követték az OÉTI útmutatásait. Humán vizsgálatokhoz TUKEB engedélyeket szereztek. 2012. novemberéig 3 ETT engedélyes humán vizsgálat lefolytatásra került, egy folyamatban van és egy újabbnak az ETT engedélyeztetése még nem fejeződött be.¹⁰

Az egészségre vonatkozó állítások alkalmazhatóságával kapcsolatban

- 22) Álláspontjuk szerint a KAKUN termék vonatkozásában a 1924/2006/EK rendelet 13. cikkében írtak irányadók, és a 13. cikk (1) bekezdés a pontjában megjelölt állítások a 15-19. cikkben megállapított eljárások lefolytatása nélkül is alkalmazhatók, amennyiben
- általánosan elfogadott tudományos bizonyítékon alapulnak, és
 - az átlagos fogyasztó számára jól érthetőek.
- Eljárás alá vontak úgy ítélték meg, hogy az általuk megfogalmazott állítások ezen rendelkezések alá is besorolhatóak lennének.

⁸ A weboldalon olvasható teljes szöveget a vizsgáló vizsgálati jelentésének 4. számú melléklete tartalmazza.

⁹ A számlákat a Vj-098-004/2010. sz. adatszolgáltatás 15. sz. melléklete tartalmazza.

¹⁰ Az eljárás alá vontak 2012. november 14-i beadványa, 4-6 pontok

Az NK- sejtekre vonatkozó állításokkal kapcsolatban

- 23) *„A hivatkozott szöveg gyakorlatilag a hivatkozott tanulmány szövegének szó szerinti átvétele. Annak valóságtartalma álláspontunk szerint nem kérdéses, semmiképpen nem megtévesztő. A hivatkozott tanulmány és az alapjául szolgáló vizsgálatok és mérések ezen állítás valóságtartalmát egyértelműen megerősítik és alátámasztják. Álláspontunk szerint a KAQUN Hungária Kft. az orvosi szakma szabályainak betartásával járt el. A KAQUN vízről törvényekben, rendeletekben előírt határokat nem meghaladóan közölt állításokat. Célunk a vásárlók pontos tájékoztatása. Hirdetéseinkben egyebekben hangsúlyozzuk, hogy a KAQUN ivó- és fürdőkúra nem helyettesíti a hagyományosan előírt orvosi terápiát, kizárólag immunmodulátorként javasolt. Összefoglalva tehát megállapítható, hogy a KAQUN vízről közölt állításainkat etikai bizottság által engedélyezett és erre jogosítvánnyal bíró állami tudományos intézmények által lefolytatott tudományos vizsgálatok támasztják alá. Bár a vizsgálati eredmények szokatlan újdonságot és meglepő pozitív eredményt mutatnak, tekintettel arra, hogy weboldalunk és reklámjaink ezen vizsgálati eredményt tartalmazzák, így semmiféle olyan állítást a megjelenéseink nem tartalmaznak, amely ne tükröznék a valóságot.”¹¹*

A tárgyaláson az eljárás alá vontak előadták, hogy a reklámokban szereplő, „így a vírussal, baktériummal fertőzött, illetve tumoros vált sejtek elpusztításához több NK sejt áll a szervezet rendelkezésére” állítás álláspontjuk szerint nem gyógyhatásállítás, hanem egy immunológiai válasz leírása.

dr. Sebestyén Gyula (ÁNTSZ Országos Intézet) a tárgyaláson előadta, hogy immunológiai szempontból vizsgálta a Kaqun termékeket¹². Azt állapították meg, hogy ezeknek immunstimuláló és erőnlétfokozó hatása van. Gyógyhatást sem a rákkal, sem más betegségekkel kapcsolatban nem állapított meg az OKBI vizsgálata. Hozzátette, hogy ugyan több vizsgálat is volt, de mindegyik eredménye azonos volt az előbb említettel.

Az immunrendszerre vonatkozó állításokkal kapcsolatban

- 24) *„A hivatkozott tanulmány¹³ alapján egyértelmű ezen állítások megalapozottsága, hiszen az immunrendszer erősödése az immunrendszer alkotóinak számának növekedéséből következik, egyben jelenti azt is, hogy a betegségek távoltartásáért felelős erős immunrendszer távol tartja a betegségeket és így az erős immunrendszer egyben az egészséget is erősíti. Ezen kifejezések értelmük szerint részben egymásból logikailag következnek részben pedig egymás szinonimáinak vagy köznapi elnevezésüknek tekinthetőek.”¹⁴*

Az eljárás alá vontak ezen túlmenően dr. Tóth József nemzetközileg elismert rákkutató professzor, dr. Steve Levin és dr. Arthur C. Guyton véleményére hivatkoznak.

¹¹ Az eljárás alá vontak Vj/098-004/2010. számú, a Gazdasági Versenyhivatalhoz 2010. november 19-én érkezett beadványa

¹² Ez a vizsgálat azonos a 2012. október 12. napján benyújtott beadvány 3. oldalán szereplő vizsgálati jelentéssel - állította eljárás alá vont.

¹³ Dr. Malomsoki Jenő orvos-kutató és dr. Deák Sándor belgyógyász orvos által készített tanulmány

¹⁴ Az eljárás alá vontak Vj/098-004/2010. számú, a Gazdasági Versenyhivatalhoz 2010. november 19-én érkezett beadványa

- 25) „Köztudott tény, és az interneten számos publikációban megtalálható, hogy minden méregtelenítés – mely alatt a szervezet salaktalanítását, tisztítását, detoxikálását értjük, és melyre azért van szükség, mert életünk során sok mérgező anyag (ételből, italból, levegőből) halmozódik fel szervezetünkben, amelyek lelassítják a máj tisztító funkcióját és a véráramon keresztül felszívódnak, ezáltal lassítva az anyagcserét (metabolizmust) – első számú kelléke a jó minőségű víz.

A víz az élő sejtek igen fontos alapanyaga, hiszen a sejtthártyán belül ebben „úszkálnak” a sejt alkotórészei, a sejtmag, a mitokondriumok, a különféle enzimek... stb. Az ún. intercelluláris (sejtek közötti) állomány pedig szintén főként vízből áll. Tehát egy felnőtt ember szervezetének 70-75%-a víz, amit pótolni kell folyamatosan. A szervezetben lejátszódó valamennyi kémiai reakcióhoz vízre van szükségünk. Amikor a szövetekből toxinok szabadulnak fel, azok eltávolításához vízre van szükség.

Az oxigénnel dúsított vízből a gyomor tízszer olyan hatékonyan tudja telíteni a vért oxigénnel, mint a tüdő normál légzés esetén. Így a szövetek oxigénellátottságának növekedésével nő a májban az oxigén koncentráció. A máj bontja le a szervezetben keletkező méreganyagokat, amihez elegendő oxigénre van szüksége. A plusz oxigén pedig szinte hihetetlenül feljavítja a máj méregtelenítő képességét, hatékonyabban és gyorsabban lebomlanak a káros anyagok, anélkül, hogy túlzottan megterhelnék a májat.

Dr. Otto Wartburg, nagyhírű kétszeres orvostudományi Nobel díjas német biokémikus „egy létfontosságú méregtelenítőnek” nevezi az oxigént.

Dr. Deák Sándor belgyógyász a „Lúgosítás oxigénnel” című publikációja szerint az oxigénnel dúsított víz gyorsítja az alkohol lebontását, ezáltal másnaposság esetén a regenerálódást.”¹⁵

Az állítások tudományos eredményekkel való alátámasztásáról

- 26) „A társaságok hangsúlyt fektetnek arra, hogy a KAQUN víz kivételes tulajdonságait tudományos vizsgálatokkal támasszák alá.”¹⁶
- 27) Hangsúlyozták, hogy nagyon széles tudományos háttér, sok vizsgálati anyag és pozitív eredmény került becsatolásra, ami korábbi hasonló Versenytanács előtt folyó eljárásokban nem volt jellemző.¹⁷
- 28) Az eljárás alá vontak továbbá úgy nyilatkoztak, hogy nincsen tudomásuk arról, hogy más víz esetében született volna olyan tudományos vizsgálati eredmény, mely alátámasztaná azt, hogy használata következtében a vérben mérhetően szignifikáns módon az egyes konkrét immunparaméterek pozitív módon változnak.
- 29) „A hivatkozott tanulmány nem csak – a más termékek estében folyamatosan kommunikált – immunrendszer erősítését támasztja alá, hanem a KAQUN esetében konkrétan meghatározza, hogy az immunrendszer mely paraméterei változnak. Ezt a

¹⁵ Az eljárás alá vontak Vj/098-004/2010. számú, a Gazdasági Versenyhivatalhoz 2010. november 19-én érkezett beadványa 2-3. old.

¹⁶ Az eljárás alá vontak Vj/098-004/2010. számú, a Gazdasági Versenyhivatalhoz 2010. november 19-én érkezett beadványa

¹⁷ Vj/098-039/2010. (I. pont, 4. oldal)

számtalan a piacon lévő immunerősítőként reklámozott termék esetében sehol nem tapasztaltuk, ilyen vizsgálati eredményekkel nem rendelkeznek.”¹⁸

Enyhítő körülményekről

- 30) Tájékoztatást adtak arról, hogy két éve gyakorlatilag nem folytatnak reklámozást. A tárgyaláson az előadó versenytanács tag utalt arra, hogy az Axel Springer kiadványaiban döntően a 2010-es évben jelentettek meg reklámokat és a versenyfelügyeleti eljárás 2010. október 6-án indult. Ezen adatok fényében – módosítva a korábbi állítást - jelezték, hogy 2009. szeptember 29-én kezdődtek a reklámok és helyesen 2010. decembere az az időpont, amikor a reklámok leállításra kerültek. Azonnal persze nem került megszüntetésre a reklámozás, hiszen az eredeti szerződés alapján már kifizetett reklámokat a média még közzétette. 2012. november 14.-i beadványukban az eljárás alá vontak úgy nyilatkoztak, hogy a versenyfelügyeleti eljárás megindítása óta reklámtevékenységet nem folytatnak.
- 31) A tárgyaláson arra a kérdésre, hogy mivel tudják bizonyítani a reklámok leállításának tényét és azt, hogy közel két éve nem folytatnak reklámozási tevékenységet, jelezték, hogy a nemleges körülményt nagyon nehéz bizonyítani.
- Az Axel Springerrel kötött reklámozási szerződés nem évekre szólt előre, amivel kapcsolatban fel lehetne mutatni egy felmondó szerződést, vagy valamilyen hasonló tartalmú dokumentumot. Amíg ez a versenyfelügyeleti eljárás folyamatban van addig a költséket és a finanszírozást Amerikából leállították. Ennek a közlésnek nincs írásos nyoma a cégen belül.
 - A reklámok megszüntetésével kapcsolatban hivatkoznak arra, hogy az árbevétel csökkenéséből is lehet következtetni arra, hogy a társaságok beszüntették a reklámtevékenységüket. A nettó árbevételi adatokból¹⁹ látható, hogy 2010. évben egy viszonylag magasabb árbevételt ért el a korábbi és az azt követő évekhez képest mindkét eljárás alá vont vállalkozás, amely részben annak tudható be, hogy a CBA egy nagyobb mennyiségű vizet előre megvásárolt, azonban a csökkenés és a 2011-es vélhetően még kisebb adat azt mutatja, hogy a reklámok elmaradásával a termékek értékesítési volumene és árbevétele is csökkent.
- 32) Hangsúlyozták, hogy jóhiszeműen jártak el. Tudományos eredményeket igyekeztek felhasználni a tájékoztatásaikban és kérik, hogy a Versenytanács vegye figyelembe ezeket a körülményeket. Emlékeztettek arra, hogy valamennyi klinikai vizsgálat engedély alapján folyt, tehát rendelkeztek ezekkel az engedélyekkel.²⁰ Enyhítő körülményként indítványozza figyelembe venni, hogy valószínűleg egyedülálló széleskörű vizsgálati háttérrel tudott felmutatni és ezzel kapcsolatos dokumentumokat csatolt.²¹
- 33) Az eljárás alá vontak hivatkoztak arra, hogy az eljárás során együttműködő magatartást tanúsítottak.

¹⁸ Az eljárás alá vontak Vj/098-004/2010. számú, a Gazdasági Versenyhivatalhoz 2010. november 19-én érkezett beadvány

¹⁹ Vö. 5., illetve 7. pont

²⁰ Vj/098-040/2010. Tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldal.

²¹ Vj/098-039/2010. (II. pont, 5. oldal)

- 34) Az eljárás alá vontak - álláspontjuk szerint - az európai uniós szabályozásnak és az OÉTI által megadott követelményeknek megfelelően járnak el évek óta. Sajnálatos, hogy maga a folyamat olyan időigényes – a hosszú engedélyezési eljárás miatt – hogy csak az több évet vesz igénybe, hogy a megalapozott eljárás az OÉTI-nél kezdeményezhető legyen. Mindezek alapján indítványozták, hogy a Versenytanács tekintszen el bírság kiszabásától.

5.2. Az eljárás alá vontak által becsatolt tudományos eredmények

- 35) Az eljárás alá vont vállalkozások több tudományos kutatási eredményt és a hozzá kapcsolódó dokumentációt (engedélyezés, előzetes tervek) csatoltak be.

5.2.1. OKBI jelentés: A KAQUN-víz hatása egészséges önkéntesek immunológiai paramétereire²²

- 36) A vizsgálatot 2009-ben az Országos Kémiai Biztonsági Intézet Citogenetikai és Immunológiai Osztálya végezte 30 fő egészséges önkéntesen a Kaqun Hungária Kft. megbízásából.

A vizsgálat során az önkéntesek 21 napos fürdő- és ivókúrán vettek részt. A fürdőkúra naponta egyszer, 37° C-os, stabil oxigént tartalmazó, vízzel teli, egyedi fürdőkádban történt, alkalmanként maximum 50 percig, míg az ivókúra napi 1,5 liter Kaqun ivóvíz elfogyasztását jelentette.

A vizsgálat során a vérmintákból az alábbi vizsgálatok kerültek elvégzésre:

- kvalitatív és kvantitatív vérkép
- immunológiai paraméterek meghatározása
- neutrofil granulociták ölképességének mérése

A vizsgálat végén az alábbi összefoglalások tehetők:

„1. A kvalitatív és kvantitatív vérkép sem csoportszám, sem egyéni szinten nem változott biológiailag szignifikáns mértékben a Kaqun kezelés 21 napja alatt.

2. Az NK-sejtek százaléka csoportszinten statisztikailag szignifikánsan emelkedett, az egyéni változások (emelkedés) a 0 ponthoz viszonyítva nagyobb mértékűek, ami funkcionális jelentőséggel bírhat, nevezetesen a vírussal fertőzött, vagy tumoros sejtek elpusztítására több NK-sejt áll rendelkezésre.

3. Feltehetőleg a Kaqun kezelés hatására a T limfociták nem specifikus aktivációja következett be, amit a CD25 sejtfelszíni molekula expressziójának növekedése jelez, ami a celluláris immunválasz aktivitását mutatja.

4. Több paraméterre jellemző, hogy csoportszinten szignifikáns mértékben a második hét kezelésre változott az értékük, és a harmadik hétre megállt ezen a szinten a mért paraméter, vagy az eredeti értékhez közelített (neutrofilek százaléka, monociták százaléka, aktivált (CD25+) T sejtek százaléka, aktivált (CD25+) helper T sejtek százaléka, CD 71+ B sejtek százaléka). Ez azt sugallja, hogy az immunológiai paraméterekre a két hét kezelés a leghatásosabb, és ezután a szervezet már kevésbé reagál a kezelésre, vagyis nem fokozható a hatás.

5. A reaktív oxigén intermedier termelés növekedése, mind csoportszinten, mind egyéni szinten a neutrofil granulociták ölképességének fokozódását eredményezi.”

²² Vj/098-004/2010. számú adatszolgáltatás 5. számú melléklete (TUKÉB szám: 42/2009)

5.2.2. Magyar Tudományos Akadémia Izotópkutató Intézet által „A KAQUN oxigéndús víz szerepének vizsgálata a reaktív oxigén gyökök képződésében in vitro rendszerben” címmel végzett kutatásának eredménye²³

- 37) A vizsgálat során azt lehet értékelni, hogy az oxigéndús víz megnöveli-e a reaktív oxigén gyök mennyiségét a rendszerben. A vizsgálati jelentést 2010. június 24-én juttatták el a Kaqun Hungária Kft.-hez.

A vizsgálat eredményei az alábbiak szerint összegezhetők:

„Az eredményekből egyértelműen megállapítható, hogy az alkalmazott in vitro rendszerben a KAQUN oxigéndús vízben 10 másodperc alatt maximumot mutató reaktív oxigén gyök koncentráció érhető el, míg a kontroll vízben ez a folyamat lassú és jóval kisebb maximumot mutat. A keletkező reaktív oxigén gyök rövid élettartamú.

Az in vitro rendszerben alkalmazott reakció ugyanígy sejtszintű rendszerben is megtörténik, ugyanis a sejtfalban mind a peroxid generálása a molekuláris oxigénből, mind pedig a szubsztrát oxidációja végbemegy, miközben reaktív oxigén keletkezik.

Az in vitro rendszerben mért rendkívül gyors reaktív oxigén növekedés megengedi azt a feltételezést, hogy az oxigéndús víz kellő mennyiségű adagolása in vivo körülmények között is gyors és nagyobb mennyiségű OH gyök keletkezéséhez vezethet a Fenton (Haber-Weiss) reakcióban.

Mivel a reaktív oxigén gyökök fontos szerepet játszanak ebben a mechanizmusban, az előbbieken vázolt folyamatok értelmében a KAQUN oxigéndús víznek - amennyiben sejtszinten vele biztosítható a molekuláris oxigén nagyobb koncentrációja - hatása lehet a nem működő apoptózis²⁴ beindulásában, illetve a csökkent apoptózis növelésében. Mindez jótékony hatással lehet egyes kórképekre.”

5.2.3. A magas oxigéntartalmú „KAQUN víz” ivókúra és a KAQUN fürdőkúra hatása a pszichofiziológiai paraméterekre 1. és 2. rész²⁵

- 38) A vizsgálat 1. részének lefolytatása 2007. május 26-án történt. A vizsgálat célja az oxigén szaturáció²⁶, a reakcióidő, az erőkifejtések, a vérnyomás, az EKG-ből származtatható adatok, a stressz index és az állás stabilitás objektív vizsgálata a magas oxigéntartalmú Kaqun víz folyamatos fogyasztása és egyidejű Kaqun fürdő előtt és után.

A vizsgálatban 6 férfi és 4 nő vett részt, átlagéletkoruk 37,8 év volt.

A vizsgálat főbb eredményei az alábbiak szerint foglalhatók össze:

„Jelen vizsgálatoknak nem volt tárgya a magas oxigéntartalmú Kaqun víz biológiai hatásmechanizmusának analízise.

Összefoglalásként megállapítható, hogy az elvégzett empirikus vizsgálatban kedvező hatásokat tapasztaltunk. A regisztrált, többségében biztató eredmények több tényező következményei lehetnek. Ezek között szerepel a magas oxigéntartalmú Kaqun víz kedvező hatása, az oxigén telítettség növekedés által.”

A vizsgálat 2. részének lefolytatása 2007. június 1-jén történt, szintén 10 fő részvételével, ahol a résztvevők átlagos életkora 38,8 év volt.

A jelentés eredményeinek összefoglalásában a korábbi kedvező hatások megerősítését emelik ki.

²³ Vj/098-017/2010. számú adatszolgáltatás 4. számú melléklete

²⁴ Az apoptózis a sejthalál egy morfológiai változata, – jelen esetben – kóros sejtek elhalása, elpusztulása.

²⁵ Vj/098-017/2010. számon iktatott adatszolgáltatás 6. és 7. számú mellékletei

²⁶ Az oxigén szaturáció azt mutatja meg, hogy milyen arányú az oxyhemoglobin a hemoglobin szinthez viszonyítva a vérben.

- 39) További vizsgálatok, amelyek – részben – a versenyfelügyeleti eljárás során fejeződtek be:
- Országos Kémiai Biztonsági Intézet Kutatási Főosztály Molekuláris és Sejtbiológiai Osztálya: A KAQUN víz citotoxicitási vizsgálata HepG2 sejteken (Vizsgálat száma: 02-CTOX-10)
 - Országos Kémiai Biztonsági Intézet Kutatási Főosztály Molekuláris és Sejtbiológiai Osztálya: A KAQUN víz antioxidáns kapacitást befolyásoló hatásának vizsgálata (TUKEB száma: 550/2011)
 - Dél-borsodi Egészségügyi és Szociális Klaszter: A KAQUN víz hatása a kognitív funkciók sebességére.²⁷
- Ez utóbbi vizsgálat – a jelen versenyfelügyeleti eljárás tárgykörétől független, így ismertetésre nem kerülő részekben túlmenően - az oxigén szaturációra vonatkozó megállapításokat is tett. A IV-R-015-14-4/2012 TUKEB számú vizsgálatban 65 év körüli, a korcsoportnak megfelelő egészségi állapotú emberekből kialakított négy csoport eredményeit rögzítették. Elkülönítésre került a 1,5 l, 1 l, 0,5 l kaqun vizet fogyasztók csoportja, valamint a kontroll csoport, amelynek tagjai 1 l csapvizet kaptak. Az oxigén szaturáció szignifikáns mértékben csak a napi 1,5 l kaqun vizet fogyasztók esetében növekedett. A kontroll csoport adatainak az elemzése több esetben a bázis – első hét intervallumban hasonló eredményeket hozott, mint a kaqun víz fogyasztása, de ez a hatás nem tartós. Ennek oka egyrészt a pszichés területen keresendő, de valószínűbb, hogy a folyadékhiány megszüntetésével, a keringő vérmennyiség felhígításából eredő javulást tükröz. Ez a javulás nem olyan tartós, mint a kaqun víz fogyasztása által kiváltott hatás. A dózis és a hatástartam vizsgálatánál látható, hogy az 1-1,5 l/nap dózis esetében a maximális hatás a 3.-4. héten jelentkezik, fokozatos javulás után, míg a 0,5 l/nap fogyasztása esetében a második héten, utána az eredmény romlik.
- 40) Az eljárás alá vont vállalkozások 2012. november 14-én kelt beadványukban arról adtak tájékoztatást, hogy a termékekkel kapcsolatban további vizsgálatok vannak jelenleg is folyamatban²⁸:
- Országos Onkológiai Intézet: A KAQUN víz hatása onkológiai kezelés alatt álló betegeken. Randomizált vizsgálat (TUKEB szám: 14064/2012)²⁹,
 - Debreceni Egyetem Orvos és Egészségtudományi Centrum:
 - In-vivo SCID egér kísérletek
 - Egérkísérletek: ovarium carcinoma, cervix carcinoma
 - In-vitro Hematológiai vizsgálat 98 humán tumoros sejtvonalon
 - Magyar Tudományos Akadémia Izotóplabor – a KAQUN víz hatásmechanizmusa,
 - Országos Kémiai Biztonsági Intézet Kémiai Biztonsági Kutatási Főosztály Molekuláris és Sejtbiológiai Osztály: A KAQUN víz humorális immunválaszt befolyásoló hatásának vizsgálata - etikai engedélyeztetés folyamatban

²⁷ Vj/098-017/2010. számon iktatott adatszolgáltatás ezt még folyamatban lévőként, a 2012. november 14. napján kelt beadvány már lezárult vizsgálatként említi és mellékeli a vizsgálat összefoglalását.

²⁸ A határozat a folyamatban lévő vizsgálatok ismertetésétől eltekint, tekintettel arra, hogy ezen vizsgálatok megkezdésére az eljárás megindítása után került sor, továbbá a 38. pontban írt vizsgálatok ismertetésétől is eltekint, részben ugyanezen okból, részben mert a vizsgálati eredményekhez az eljárás alá vontak a reklámozás megkezdését követően jutottak hozzá, részben mert a vizsgálat tárgya nem a reklámállításokban szereplő hatás (pl. Dél-borsodi Egészségügyi és Szociális Klaszter).

²⁹ Az eljárás alá vontak 2012. november 14-i beadványuk mellékleteként csatolták a KAQUN Hungária Kft és az Országos Onkológiai Intézet közötti megállapodást a klinikai vizsgálat elvégzésére.

VI. A GVH által beszerzett bizonyítékok

6.1. Az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet álláspontja³⁰

- 41) Az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet belföldi jogsegély keretében arról tájékoztatta a Gazdasági Versenyhivatalt, hogy az eljárás alá vont vállalkozások kérték az OÉTI-től 2011. február 9-én, hogy a Kaqun vizet és Kaqun Sport vizet, mint új élelmiszert vegye nyilvántartásba, továbbá kérték az ügyindító végzésben is megjelölt állítások nyilvántartásba vételét.

Az OÉTI az eljárás alá vontakat nyilatkozata szerint az alábbiakról tájékoztatta:

„Tekintve, hogy az oxigénnel dúsított vizek, és egyéb, oxigénnel dúsított nem alkoholos italok több évtizede megtalálhatók a hazai piacon, így azok nem minősülnek új élelmiszereknek, ezért engedélyeztetni nem kell azokat. Amennyiben a KAQUN víz és KAQUN Sport víz nem csupán oxigénnel dúsított víz, hanem egyéb olyan jellegzetességekkel is rendelkezik, melyek nem jellemzőek más ivóvizekre, és 1997. május 15-ét megelőzően nem voltak jelen az EU egyik tagállamának piacán sem, akkor a termékek valóban új élelmiszerek, és kizárólag a fent hivatkozott rendeletben leírt engedélyezési eljárást követően hozhatók forgalomba. Ebből következően a jelenlegi forgalmazás ellentétes a 258/97/EK rendelettel.”

Az egészségre ható állításokkal kapcsolatos engedélyezési eljárás körében az eljárás alá vontakat az engedélyezés formai és tartalmi követelményeiről tájékoztatta.

Az OÉTI a Gazdasági Versenyhivatalnak küldött levelében hangsúlyozta, hogy a megkeresésben szereplő állítások betegség megelőzésére, kezelésére utalnak, mely az élelmiszerek jelöléséről szóló 19/2004. (II. 26.) FVM-EszCsM-GKM együttes rendelet 3. §-ának (1) bekezdés c) pontja értelmében nem megengedett.

6.2. Az Országos Gyógyszerészeti Intézet álláspontja³¹

- 42) Az OGYI az alábbiakról tájékoztatta a Gazdasági Versenyhivatalt 2011. február 8-án kelt levelében:

Az eljárással érintett termékek gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítményként való regisztrációját az OGYI-nál nem kezdeményezték.

Az OGYI álláspontja szerint az elvégzett vizsgálatok nem támasztják alá a vizsgált készítmény daganat ellenes hatását, mivel a vizsgálat csak az immunológiai paraméterek meghatározására irányult. Az OGYI a vizsgálattal kapcsolatban kifogásként kiemelte a minta nagyságát.

6.3. Az Egészségügyi Tudományos Tanács álláspontja³²

- 43) Az ETT arról tájékoztatta a Gazdasági Versenyhivatalt, hogy az ETT Klinikai Farmakológiai Etikai Bizottsága megállapította, hogy a kérdéses termékek klinikai véleményezése hatáskörén kívül esik, mivel a termékek farmakológiai hatóanyagot nem tartalmaznak.

³⁰ Vj/098-021/2010. számon iktatott irat

³¹ Vj/098-020/2010. számon iktatott irat

³² Vj/098-018/2010. számon iktatott irat

VII. A jogszabályi háttér

7.1. 2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről (Éltv.)

- 44) A 2008. szeptember 1-től hatályos törvény mellékletének 10. pontja szerint élelmiszer az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2002. január 28-i 178/2002/EK rendelete (a továbbiakban: rendelet) 2. cikke szerinti fogalom.

A 2. cikk szerint a rendelet alkalmazásában az „élelmiszer” minden olyan feldolgozott, részben feldolgozott vagy feldolgozatlan anyagot vagy terméket jelent, amelyet emberi fogyasztásra szánnak, illetve amelyet várhatóan emberek fogyasztanak el. Az „élelmiszer” fogalmába beletartozik az ital, a rágógumi, valamint az előállítás, feldolgozás vagy kezelés során szándékosan hozzáadott bármely anyag, többek között a víz is. Az élelmiszer fogalmába beletartozik a 98/83/EK irányelv 6. cikkében - a 80/778/EGK és a 98/83/EK irányelvben megfogalmazott követelmények sérelme nélkül - meghatározott megfelelőségi pontot követően a víz is.

Az Éltv. 10. §-ának (2) bekezdése b) pontja szerint az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer, továbbá az élelmiszerek megjelenítése (formája vagy alakja, csomagolása, bemutatásának módja, kellékei) nem tévesztheti meg a végső fogyasztót azáltal, hogy az élelmiszernek olyan hatást vagy tulajdonságot tulajdonít, amelyekkel az valójában nem rendelkezik.

Az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése szerint az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer - ha külön jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik - nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását. Ugyanezen jogszabályhely (4) bekezdése szerint a (3) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az élelmiszerekre vonatkozó reklámra.

Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése a 10. § (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.

7.2. AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2006. december 20-i 1924/2006/EK RENDELETE (az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról)

- 45) Az I. fejezet 2. cikkének (2) bekezdése szerint a következő fogalom meghatározásokat kell alkalmazni:

1. „állítás”: olyan közlés vagy ábrázolás - beleértve a képi, grafikus vagy jelképes ábrázolás bármely formáját -, amely a közösségi vagy nemzeti jogszabályok szerint nem kötelező, és amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer különleges jellemzőkkel rendelkezik;

5. „egészségre vonatkozó állítás”: bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott étel, ételcsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van;

6. „betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítás”: bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az étel, ételcsoport vagy valamely alkotóelemének fogyasztása jelentősen csökkenti valamely emberi betegség kialakulásának valamely kockázati tényezőjét;

A rendelet II. fejezetének 3. cikke valamennyi állításra vonatkozó általános elvként fogalmazza meg, miszerint a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat csak akkor lehet a Közösségen belül forgalomba hozott élelmiszerek címkézésén, megjelenítésén vagy reklámjában alkalmazni, amennyiben az adott állítások megfelelnek e rendelet előírásainak. A 2000/13/EK és a 84/450/EGK irányelv sérelme nélkül, a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások alkalmazása:

a) nem lehet valótlan, félreérthető vagy megtévesztő;

b) nem kelthet kétséget más élelmiszerek biztonságos voltát és/vagy táplálkozásra való alkalmasságát illetően;

c) nem ösztönözheti vagy helyeselheti az étel túlzott fogyasztását;

d) nem jelentheti ki, sugallhatja vagy sejtetheti azt, hogy a kiegyensúlyozott és változatos étrend általában nem biztosítja a tápanyagok megfelelő mennyiségét.

A rendelet II. fejezetének 5. cikke (Általános feltételek) szerint:

(1) A tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások alkalmazása csak a következő feltételek teljesülése esetén megengedett:

a) általánosan elfogadott tudományos bizonyítékok igazolják, hogy az állítás tárgyát képező tápanyag vagy egyéb anyag jelenléte, hiánya vagy csökkentett mennyisége az ételben vagy ételcsoportban bizonyítottan kedvező táplálkozási vagy élettani hatással bír.

A rendelet II. fejezetének 6. cikke (Az állítások tudományos alátámasztása) szerint:

(1) A tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokra kell alapozni, és azokkal kell alátámasztani.

(2) A tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítást alkalmazó élelmiszeripari vállalkozónak az állítás alkalmazását igazolnia kell.

(3) A tagállamok illetékes hatóságai kérhetik, hogy az élelmiszeripari vállalkozó vagy a terméket forgalomba hozó személy mutassa be az e rendeletnek való megfelelést igazoló valamennyi vonatkozó tényezőt és adatot.

A rendelet IV. fejezetének (Egészségre ható állítások) 10. cikke (Különös feltételek) szerint:

(1) Tilos az egészségre vonatkozó állítások alkalmazása, kivéve ha azok a II. fejezetben foglalt általános követelményeknek és az e fejezetben foglalt különös követelményeknek megfelelnek, ha azokat e rendelettel összhangban engedélyezik, és ha azok a 13. és 14. cikkben meghatározott engedélyezett állítások listáján szerepelnek.

(2) Az egészségre vonatkozó állítás alkalmazása csak akkor megengedett, ha az alábbi tájékoztatás a címkén vagy – címkézés hiányában – a megjelenítésen vagy a reklámban szerepel:

a) a változatos és kiegyensúlyozott étrend és az egészséges életmód jelentőségére vonatkozó kijelentés;

b) az állításban megfogalmazott kedvező hatás eléréséhez szükséges étel- és tápanyagmennyiség és fogyasztási minta;

- c) szükség esetén figyelmeztetés azok számára, akiknek kerülniük kell az élelmiszer fogyasztását; és
- d) megfelelő figyelmeztetés olyan termékek esetében, amelyek túlzott fogyasztása valószínűsíthetően egészségügyi kockázatot hordoz.

(3) A tápanyag vagy az élelmiszer – általában az egészségre vagy az egészséggel kapcsolatos jó közérzetre gyakorolt – általános, nem részletezett kedvező hatásaira való hivatkozás csak akkor közölhető, ha azt a 13. vagy 14. cikkben meghatározott listában szereplő egészségre vonatkozó egyedi állítás is kíséri.

A rendelet IV. fejezetének 14. cikke (Betegségek kockázatának csökkentésével, valamint a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos állítások) szerint:

(1)³³ A 2000/13/EK irányelv 2. cikke (1) bekezdésének b) pontjától eltérve, abban az esetben lehet alkalmazni, ha engedélyezték felvételét az efféle megengedett állításokat és az állítások alkalmazásának feltételeit tartalmazó közösségi listába, az e rendelet 15., 16., 17. és 19. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően:

- a) a betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítások;
- b) a betegségek kockázatának csökkentésével, valamint a gyermekek fejlődésével és egészségével kapcsolatos állítások.

A rendelet - annak V. fejezetének 28. cikke alapján, az átmeneti szabályokban meghatározott eltérésekkel - teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban, 2007. július 1-jétől. A rendelet szerinti listát a Bizottság a 432/2012/EU rendelettel³⁴, 2012. május 16.-án fogadta el.

7.3. A fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló 2008. évi XLVII. törvény

- 46) Az Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése szerint ez a törvény állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint a törvény hatálya arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely Magyarország területén valósul meg, továbbá arra is, amely Magyarország területén bárkit fogyasztóként érint.

Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése szerint tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat.

Az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdése szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat,

- a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el,
- b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas.

³³ Módosította: az EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 109/2008/EK RENDELETE (2008. január 15.) az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK rendelet módosításáról

³⁴ A Bizottság 432/2012/EU rendelete a nem betegségek kockázatának csökkentését, illetve a gyermekek fejlődését és egészségét érintő, élelmiszerekkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó állítások jegyzékének megállapításáról

Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése szerint a mellékletben meghatározott kereskedelmi gyakorlatok tisztességtelenek.

Az Fttv. mellékletének 17. pontja szerint tisztességtelen gyakorlatnak minősül annak valótlan állítása, hogy az áru alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására.

Az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdése alapján megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény – figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére – olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót a törvényben felsorolt egy vagy több tényező tekintetében és ezáltal olyan üzleti döntés meghozatalára készteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas.

Az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdése bj) pontja szerint az áru lényeges jellemzője annak az egészségre gyakorolt hatása.

Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a GVH jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.

Az Fttv. 11. §-ának (2) bekezdésének a) pontja szerint a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha a kereskedelmi gyakorlat országos műsorszolgáltatást végző műsorszolgáltatón keresztül valósul meg.

Az Fttv. 11. §-ának (2) bekezdésének b) pontja szerint a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg.

Az Fttv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint az e törvényben meghatározott hatóság jár el az e törvény szerinti eljárásban akkor is, ha külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály vagy az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezésének megsértése tekintetében külön törvény így rendelkezik. Az ilyen eljárásban az eljáró hatóság vizsgálja mind az e törvény, mind pedig a külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály, illetve az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezéseinek megsértését.

Az Fttv. 17. §-ának (3) bekezdése szerint ha az (1) bekezdés szerinti eljárásban az eljáró hatóság azt állapítja meg, hogy a kereskedelmi gyakorlat a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmát és a külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály, illetve az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezését is megsérti, az e törvényben meghatározott jogkövetkezmények mellett az (1) bekezdés szerinti külön törvényben meghatározott bármely jogkövetkezményt alkalmazhatja, azzal, hogy bírságot a magasabb bírságösszeget lehetővé tevő törvény rendelkezései szerint szab ki, a bírságösszeg megállapításakor figyelembe véve azt, hogy a kereskedelmi gyakorlat mindkét alapon jogsértő.

Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése szerint a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni.

Az Fttv. 4. §-ának (2) bekezdése szerint ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának

torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.

Az Fttv. 14. §-a szerint a vállalkozás - az eljáró hatóság felhívására - a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.

Az Fttv. 19. §-ának c) pontja alapján a GVH a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló versenyfelügyeleti eljárásában a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) rendelkezéseit alkalmazza, az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel.

7.4. A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény

- 47) A Tpv. 77. §-a (1) bekezdése alapján az eljáró versenytanács
d) megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését,
f) megtilthatja a törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás további folytatását.

Az eljáró versenytanács a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpv., illetve az Fttv. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A (2) bekezdés szerint ha az (1) bekezdés szerinti vállalkozásoknak, illetve vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételéről nem áll rendelkezésre hitelesnek tekinthető információ, a bírság maximumának meghatározásakor az utolsó hitelesen lezárt üzleti év árbevétele az irányadó. A (3) bekezdés rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

VIII. Jogi értékelés

8.1. Az Fttv. és Éltv. hatályának értékelése

- 48) Az Fttv. definíciója szerint kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja [Fttv. 2. §-ának d) pontja]. A kereskedelmi kommunikáció pedig a vállalkozás önálló foglalkozásával vagy gazdasági tevékenységével közvetlenül összefüggésben történő információközlés, függetlenül annak megjelenési módjától, eszközétől [Fttv. 2. §-ának e) pontja].

Megállapítható, hogy a IV. pontban bemutatott marketingkommunikációs eszközök a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény szerint reklámnak minősülnek, így a KAQUN víz és KAQUN Sport víz elnevezésű termékek népszerűsítésére alkalmazottak összessége kereskedelmi gyakorlatnak minősül.

Fentiekre, továbbá arra a tényre tekintettel, hogy a kommunikáció címzettjei fogyasztók, az Fttv. tárgyi hatálya megállapítható.

- 49) Az Éltv. 2. §-ának (1) bekezdése értelmében a törvény hatálya kiterjed mindazon természetes személyre, jogi személyre, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezetre, aki (amely) az élelmiszerlánc szereplője.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdés a) pontja szerint a törvény alkalmazási köre kiterjed az élelmiszer termelésére, előállítására, szállítására, tárolására és forgalomba hozatalára.

Az Éltv. mellékletének 29. pontjában szereplő definíció szerint a forgalomba hozatal az élelmiszer készentartása, beleértve az élelmiszer eladására való felkínálását, vagy az élelmiszer ingyenes vagy ellenérték fejében történő átadásának bármely egyéb formáját, valamint az élelmiszerek és takarmányok eladását, forgalmazását vagy átadásának egyéb módját [az Európai Parlament és Tanács 2002. január 28-i 178/2002/EK rendelet 3. cikkének 8. pontja].

Fentiek alapján megállapítható, hogy az eljárás alá vontak az eljárással érintett termék forgalomba hozatalát végzik, melyre tekintettel az Éltv. alkalmazhatósága megállapítható.

8.2. A GVH hatáskörének fennállása

- 50) A GVH hatásköre az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdésén, illetékessége a Tptv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a GVH hatáskörrel rendelkezik a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt indított ügyekben, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

Az Fttv. 11. §-ának (2) bekezdés b) pontja értelmében a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg.

A kifogásolt állítások több honlapon (www.kaqun.hu, www.kaqunwater.hu, www.kqaunsport.hu), több országos terjesztésű lapban (pl.: Fanny, Kiskegyed, Glamour) is megjelentek.

Fentiekre tekintettel az Fttv. 11. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel a gazdasági verseny érdemi érintettsége megállapítható, így a vizsgált magatartás vonatkozásában a GVH hatásköre fennáll.

Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése szerint a 10. §-ának (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.

Fentiekre tekintettel a GVH hatásköre az Éltv. alkalmazása vonatkozásában is fennáll.

8.3. Az eljárás alá vontak felelőssége

- 51) Az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése szerint a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll.

Tekintettel arra, hogy az eljárással érintett termék értékesítéséből származó nettó árbevétel az eljárás alá vont vállalkozásoknál jelentkezett, a KAQUN víz és KAQUN Sport víz termékekkel kapcsolatos kereskedelmi gyakorlat megvalósításáért felelnek.

8.4. A vizsgált állítások értékelése

- 52) Az értékelés során először a kifogásolt „gyógyhatás” állítások, majd az egyéb egészségre ható állítások körében tett megállapítások kerülnek minősítésre, kitérve az eljárás során beszerzett bizonyítékok alkalmasságára is.
- 53) Jelen eljárásban a KAQUN víz és KAQUN Sport víz
- betegség megelőzésére, gyógyítására, kezelésére való alkalmassága körében alkalmazott állítások esetén az Éltv. 10. § (3) bekezdésébe és az Fttv. 3. § (2) bekezdésébe ütközés, míg
 - a méregtelenítésre, és az immunerősítésre való alkalmassága körében tett állítások esetén az Éltv. 10. § (2) bekezdésébe és az Fttv. 6. § (1) bekezdésének b) pontjába ütközés megvalósulását vizsgálta a Versenytanács, utóbbi körben az 1924/2006/EK rendeletben megfogalmazott kivételekre is kiterjedően.

8.4.1. A KAQUN víz gyógyhatására utaló állítások és értékelésük

Gyógyhatásállítások

- 54) A Versenytanács az ügyindító végzés által behatárolt keretek között az alábbi gyógyhatásra – betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére - utaló állítást vizsgálta a kereskedelmi kommunikációban:
- a Kaqun víz (és számos tájékoztatásban külön is nevesített Kaqun sport víz) *„mellékhatások nélkül jelentősen megemeli szervezetünk NK-sejtjeinek számát, így a vírussal, baktériummal fertőzött, illetve tumorossá vált sejtek elpusztításához több NK-sejt áll a szervezet rendelkezésére. Vélhetően fokozza a sejtes immunválaszt, valamint a fehérvérsejtek ölképességének fokozódását eredményezi.”*
- Fenti állítás az újsághirdetésekből jelent meg az itt idézett formában, a szórólapokon és a www.kakunsport.hu weboldalon³⁵ közzétett kereskedelmi kommunikációban pedig egy hasonló, bár rövidebb szöveg jelent meg.
- *„...segít a betegségek távoltartásában.”³⁶*

³⁵ Az újsághirdetésekből megjelent szöveghez képest az aláhúzott részekkel rövidebb a szórólapon és a weboldalon olvasható tájékoztatás: *„a Kaqun víz mellékhatások nélkül jelentősen megemeli szervezetünk NK-sejtjeinek számát, így a vírussal, baktériummal fertőzött, illetve tumorossá vált sejtek elpusztításához több NK-sejt áll a szervezet rendelkezésére. Vélhetően fokozza a sejtes immunválaszt, valamint a fehérvérsejtek ölképességének fokozódását eredményezi.”*

³⁶ www.kakunsport.hu

- 55) A Versenytanács nem vitatja a tárgyaláson elhangzott azon véleményt, amely orvosi szempontból az újsághirdetésben megjelent szöveggel azonos vizsgálati eredményben foglaltakat nem gyógyhatásállításnak, hanem immunológiai válasznak tekintette. A Versenytanácsnak azonban nem egy szakemberek által szakembereknek készített vizsgálati jelentést kellett minősítenie, hanem egy fogyasztóknak szóló újsághirdetést. A fogyasztók döntő többsége az NK sejt fogalmával, szerepével, jelentőségével nincs tisztában, de azt megérti az üzenetből, hogy a Kaqun víz fogyasztásával a vírussal, baktériummal fertőzött, illetve tumorossá vált sejtek elpusztítására nagyobb az esély.
- 56) Azzal, hogy tájékoztatásaikban az eljárás alá vontak a vírussal, baktériummal³⁷ fertőzött, illetve tumorossá vált sejtek elpusztításának esélyéről szoltak, túlléptek azon a szinten, hogy közlésüket a fogyasztók a termék egyszerű immunerősítő jellegeként értékeljék. A különbség érzékeltetése érdekében a Versenytanács idézi a www.kakunsport.hu weboldalon található állítást, mely szerint „a KAQUN víz, ivóvíz formában illetve fürdőkúrában alkalmazva, mellékhatások nélkül, jelentősen megemeli szervezetünk NK sejtjeinek (emberi vérben található természetes ölüsejtek) számát, jelentősen fokozva ezzel immunrendszerünk működésének hatékonyságát”³⁸. Ezt a kijelentést a fogyasztók sem értékelik gyógyhatásállításként, mert az valójában egészséghatás állítás. Gyógyhatásállításnak azáltal tekinthető az előző pontban írt szöveg, hogy abban az NK sejtek funkciójáról is olvasható egy – önmagában nem valótlán – kijelentés, amely megnevez bizonyos betegségekkel kapcsolatos asszociációkat keltő fogalmakat (vírus, baktérium, tumor). Ha az NK sejtek számának növelésére utaló mondatot a fogyasztók összekapcsolják ezzel a másik kijelentéssel az NK sejtek funkciójáról, akkor az összekapcsolt állításokat az olvasó egy mechanikus oksági láncként fogja értelmezni: „KAQUN víz ivása > több NK sejt > a vírussal, baktériummal fertőzött, illetve tumorossá vált sejtek elpusztításának nagyobb esélye > nagyobb esély a gyógyulásra”. A kifogásolt közlés arra épít, hogy a fogyasztó nem fog azon töprengeni, hogy vajon az NK sejtek számának növekedése olyan mértékű-e, ami már a gyógyulási esély érdemben mérhető növekedését eredményezi.
- 57) Az az állítás, mely szerint a kaqun víz és a kaqun sport víz „segít a betegségek távoltartásában”, egyértelműen gyógyhatásállításnak, azon belül is a betegségek megelőzésére irányuló állításnak tekintendő.

8.4.1.1. Az Éltv. szerinti értékelés

- 58) Ha egy áru élelmiszernek minősül, akkor meg kell felelnie az élelmiszerek reklámozására irányadó előírásoknak. Az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése kifejezetten kizárja, hogy élelmiszernek betegség gyógyítására, kezelésére vonatkozó tulajdonságot tulajdonítsanak, ilyen tulajdonságok meglétének benyomását keltsék. Az élelmiszernek gyógyhatást tulajdonító állítások attól függetlenül minősülnek tilosnak, hogy megfelelnek-e a valóságnak, vagy sem. Ez azt is jelenti, hogy a jogsértés megállapításához elegendő annak tisztázása, hogy az érintett termék egyfelől élelmiszerként került forgalmazásra, másfelől a terméknek gyógyhatást tulajdonítottak.
- 59) A KAQUN víz élelmiszernek minősül, így azzal, hogy a termék népszerűsítése kapcsán annak vírusos, bakteriális, tumoros betegségek legyőzésében nyújtott

³⁷ Csak az újsághirdetés tartalmazta a *baktériummal fertőzött sejtek* elpusztítására utalást.

³⁸ Azt idézet a www.kaqun.hu honlapon található.

segítségét hangsúlyozták, a Versenytanács álláspontja szerint megsértették az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdésében foglalt tilalmat.

8.4.1.2. Fttv. szerinti értékelés

- 60) Az Fttv. generálklauzulája a legáltalánosabban megtiltja a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot. Amint azt a Versenytanács több ügyben aláhúzta, az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdése értelmében nem tesz eleget a vállalkozás a szakmai gondosság követelményének, ha (az egyéb feltételek teljesülése mellett) nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel jár el. A szakismeretnek legalább olyan szintűnek kell lennie, hogy a vállalkozás a jogszabályi előírásokat (ideértve a jogszabályban rögzített tilalmakat) tiszteletben tartva járjon el.
- 61) A szakmai gondosság másik eleme, a jóhiszeműség és tisztesség elve a korrektség, tisztesség objektív követelményét támasztja a vállalkozással szemben. A jóhiszeműség és tisztesség elve egyfajta erkölcsi, etikai alappal bíró követelmény, amely érvényesülni rendeli a megbízhatóságot, azzal, hogy a bizalom a fogyasztó oldalán oly módon jelentkezik, hogy a fogyasztó bízhat abban, a vállalkozás jóhiszemű és tisztességes kereskedelmi gyakorlatot folytat vele kapcsolatban.
- 62) Az élelmiszerekre vonatkozó különös ágazati szabályok kihatással vannak az adott kereskedelmi gyakorlat GVH általi értékelésére, az állítás igazolásának elfogadhatóságára is. A kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát a vállalkozás köteles igazolni (ezt szögezi le az Fttv. 14. §-a is). Az élelmiszerek kapcsán alkalmazott, egészségre vonatkozó állítások alkalmazhatóságát ugyanakkor elsődlegesen a különös ágazati szabályok határozzák meg. Az ágazati jogszabályok által tilalmazott, s ezáltal nyilvánvalóan tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat kapcsán az Fttv. 14. §-a nem bír jelentőséggel, hiszen az állítás még esetleges bizonyítottsága esetén is tilalmazottnak minősülne. Amint azt a Fővárosi Ítéltáblának a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II. 39.262/2007/5. számú ítéletével hatályában fenntartott, 2.Kf. 27.616/2006/7. számú ítélete rögzítette, nem lehet tisztességes egy magatartás, ha az a törvényi és egyéb jogszabályi előírásokba ütközik (Vj-86/2004.). Ezzel összhangban lévő döntést hozott a Fővárosi Törvényszék 3.K. 32.097/2010/6. számú jogerős ítéletében azon ügyben (Vj-89/2009.), amikor a vállalkozás reklámjai az adott fogyasztó étrendekkel elérhető testtömeg-csökkenés mértékére történő utalásokat tartalmaztak. A Fővárosi Törvényszék egyetértett azzal, hogy a jogszabályba ütköző kereskedelmi magatartás nyilvánvalóan és egyértelműen tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül és tilalmazott, s ebből a szempontból közömbös, hogy a vállalkozás bizonyította-e ezen reklámokban megfogalmazott állításait.
- 63) Az 54. pontban idézett állítások a fentiek szerint nyilvánvalóan jogszabályba ütköznek, az eljárás alá vontak magatartása ellentétes a szakmai gondosság követelményével, így az Fttv. 3. § (2) bekezdését is sérti.
- 64) Megjegyzi mindazonáltal a Versenytanács, hogy az eljárás alá vont vállalkozások által benyújtott bizonyítékokat egyébként sem tekinti elégségesnek az alkalmazott állítások alátámasztására.
- Az OKBI jelentés alapjául szolgáló kutatást 30 fő egészséges önkéntesen végezték el. A jelentés a kutatás eredményeit összegezve tartalmaz utalásokat arra, hogy emelkedett a vizsgálat során az NK-sejtek száma, azonban a

kommunikációban megfogalmazott, objektív állításként értékelhető gyógyhatás állításokat nem támasztja alá. A klinikai vizsgálat során fürdő és ivókúra eredményét rögzítették, a reklámok viszont nem tartalmazzák azt, hogy egyidejűleg kellene fürdő és ivókúrát venni.³⁹

- Az MTA Izotópkutató Intézet által elkészített jelentés mint tudományos bizonyíték szintén nem elegendő az alkalmazott állítások alátámasztására, tekintettel arra, hogy az alapul szolgáló kutatás in vitro rendszerben történt, továbbá, hogy a kutatás maga csak felveti annak lehetőségét, hogy a Kaqun oxigéndús víz hatással lehet a nem működő apoptózis beindításában (mely azonban csak következtetés, nem kutatással alátámasztott tény).
- A Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar Biomechanikai Tanszéke által készített tanulmány az alábbiak szerint fogalmaz:
„Jelen vizsgálatoknak nem volt tárgya a magas oxigéntartalmú Kaqun víz biológiai hatásmechanizmusának analízise.” A tanulmány összefoglalójában szerepel továbbá, hogy a biztató eredmények több pozitív tényező együttes hatásának köszönhetőek, melyek között az egyik lehet a Kaqun víz szerepe (erre azonban a kutatási anyagok között eredmények nem szerepeltek).
- Az OKBI jelentés alapjául szolgáló klinikai vizsgálat során nem valamennyi résztvevő esetén jelentkezett eredmény, a reklámok viszont mindenki számára biztosan bekövetkező eredményként ígérték a kedvező hatást.

8.4.2. A KAQUN víz és a KAQUN Sport víz egészséghatásaira utaló állítások értékelése

- 65) A Kaqun víz és Kaqun Sport víz kapcsán eljárás alá vontak kétféle egészséghatára utaló állítást tettek:
- állították, hogy a termékek méregtelenítő hatásúak és
 - különböző megfogalmazással állították, hogy a termékek erősítik az immunrendszert.
- 66) A Kaqun víz és Kaqun Sport víz méregtelenítésre való alkalmasságára utalnak az alábbi állítások:
- *„a Kaqun Sport víz segíthet a hatékony méregtelenítésben, ”⁴⁰*
 - *„Rendszeres fogyasztása ... méregtelenít ”⁴¹*
 - *„A KAQUN víz ..., méregtelenít, ”⁴²*
- 67) A Kaqun víz és Kaqun Sport víz immunerősítésre való alkalmasságára utalnak az alábbi állítások:
- *„a Kaqun víz ... jelentősen fokozva ezzel immunrendszerünk működésének hatékonyságát ”⁴³*
 - *„a Kaqun oxigénvíz, „a Kaqun oxigénvíz sport immunrendszerének természetes erősítője ”⁴⁴*

³⁹ Eljárás alá vont hivatkozott egy reklámra, amely az ivókúra mellett a fürdőkúrára is utalt. Ez a reklám azonban a jelen részben a gyógyhatás szempontjából nem kifogásolt www.kaqun.hu honlapon található tájékoztatás volt.

⁴⁰ www.kaqunsport.hu

⁴¹ pl. „Hozd ki magadból a legtöbbet”, „Valódi feltöltődés – KAQUN vízzel”, „Készüljön a nyárra KAQUN vízzel”, „Szabad a nyár - KAQUN vízzel”, „Hozza ki a legtöbbet – magából is”, „Életerő kádban és pohárban: KAQUN víz”, „Grillparti, bográcsozás – újult erővel KAQUN vízzel”, „Kisütöttük az életerő receptjét” c. cikkek

⁴² „Új otthonban egészséges lakók? Nem álom!” c. cikk

⁴³ www.kaqun.hu (vö. 17. pont)

⁴⁴ szórólap (vö. 15. pont) és „Hozd ki magadból a legtöbbet”, „Valódi feltöltődés – KAQUN vízzel”, „Készüljön a nyárra KAQUN vízzel”, „Szabad a nyár - KAQUN vízzel”, „Hozza ki a legtöbbet – magából is”, „Életerő

- „Rendszeres fogyasztása ... vitalizál,”⁴⁵
- „A KAQUN víz igazoltan erősíti az immunrendszert, vitalizál,”⁴⁶
- „a Kaqun víz 14 napos ivó- és fürdőkúraszerű használata nemcsak erősíti védekezőképességét, hanem egyben építi is immunrendszerét”⁴⁷,
- „a Kaqun Sport víz ... segít felvértetni immunrendszerét ... természetes úton fokozza vitalitását, erősíti egészségét”⁴⁸

- 68) Az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének b) pontja szerint az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer nem tévesztheti meg a végső fogyasztót azáltal, hogy az élelmiszernek olyan hatást vagy tulajdonságot tulajdonít, amelyekkel az valójában nem rendelkezik. Az Fttv. 3. §-ának (1) és (3) bekezdése, valamint 6. §-a (1) bekezdésének b) pontja együttes alkalmazásában tilos az áru egészségre gyakorolt hatása tekintetében valótlan információt tartalmazó kereskedelmi gyakorlat tanúsításával a fogyasztót megtéveszteni.
- 69) Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése szerint az Éltv. 10. §-ának (2)-(4) bekezdésének megsértésére irányuló eljárás során az Fttv. rendelkezései az irányadóak, ezért alkalmazandó az Fttv. 14. §-a, mely alapján a vállalkozás köteles a tényállítás valóságát igazolni, ha e kötelezettségének a vállalkozás nem tesz eleget, úgy kell tekinteni, hogy az állítás nem felelt meg a valóságnak.
- 70) Az élelmiszerekkel kapcsolatban alkalmazott állítások vállalkozások általi igazolására a jogszabályi tilalmak, korlátok között kerülhet sor. Egy állítás GVH előtti eljárásban történő igazolása nem vezethet olyan eredményre, amely (következményeit is tekintve) ellentétes a vonatkozó ágazati jogi szabályozással. Ennek megfelelően egy, a GVH előtt folyamatban lévő eljárás nem eredményezheti, hogy az élelmiszernek egészségre vonatkozó állítás lenne tulajdonítható a jogszabályok által rögzített feltételek teljesülésének hiányában, a jogszabályokban megszabott eljárásrend tiszteletben tartásának mellőzésével. Így a vállalkozás számára a GVH előtti eljárásban az igazolási kötelezettség elsősorban arra terjed ki, hogy az állítás alkalmazására a jogszabályi előírásokkal összhangban került sor.
- 71) Amint azt az 1924/2006/EK rendelet (a továbbiakban ebben a pontban: Rendelet) preambuluma (14) bekezdése kifejti, az egyes tagállamokban az élelmiszerek címkézésekor és reklámozása során számos olyan, jelenleg is alkalmazott állítás használatos, amelyek olyan anyagokkal kapcsolatosak, amelyek kedvező volta nem igazolt, vagy amelyeket illetően pillanatnyilag nincsen kellő tudományos egyetértés. A Rendelet preambuluma aláhúzza, biztosítani kell, hogy az anyag, amelyre az állítás vonatkozik, valóban rendelkezzen kedvező táplálkozási vagy élettani hatással. A preambuluma (16) bekezdése szintén kiemeli, helyénvaló valamennyi fogyasztó védelme a megtévesztő állításokkal szemben. Amint azt a Rendelet preambuluma (29) bekezdése is tükrözi, a szabályozást áthatja az a cél, hogy az egészségre vonatkozó állítások valóságuk legyenek, s ezt szolgálja a Rendelet által létrehozott szabályozási rendszer, eljárásrend. Ez összhangban van a szintén a fogyasztók irányában tett állítások valóságnak való megfelelésének biztosítását mint célt szolgáló Fttv.-nek a tényállítás valóságának igazolásával kapcsolatos előírásával is. A két

kádban és pohárban: KAQUN víz”, „Grillparti, bográcsozás – újult erővel KAQUN vízzel”, „Kisütöttük az életereő receptjét” c. cikkek

⁴⁵ pl. „Turbózz a nyárra KAQUN vízzel” cikk

⁴⁶ pl. „Tudományosan igazolt immunerősítő” cikk

⁴⁷ pl. „Fürödjön az életereő vizében” c. cikk

⁴⁸ www.kaqunsport.hu

szabályozás ebben megmutatkozó összhangja az Fttv. körében megkövetelt igazolás vonatkozásában azzal a következménnyel jár, hogy az élelmiszerek kapcsán tett egészségre vonatkozó állítások igazolása az ágazati szabályozáshoz igazodik, s a vállalkozásnak elsődlegesen a Rendeletnek, illetőleg a Bizottság nem a betegség kockázatának csökkentését, illetve a gyermek fejlődését és egészségét érintő, élelmiszerekkel kapcsolatos egészségre vonatkozó, engedélyezett állítások jegyzékének megállapításáról szóló 432/2012/EU rendeletének való megfelelést kell igazolnia az Fttv. szerinti eljárásban is. Ez utóbbi esetében az is szükséges, hogy az adott állítás alkalmazása (a jogszabályban szerepeltetett) feltételeinek teljesülése is bizonyítást nyerjen, így különösen az, hogy a termék az állításban ígért hatáshoz szükséges mennyiségben tartalmazza az adott anyagot.

- 72) Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács az élelmiszerek esetében az egészségre vonatkozó állítások bizonyítottsága kapcsán meghatározó jelentőséget tulajdonít az 1924/2006/EK rendeletnek és a 432/2012/EU rendeletnek való megfelelés vállalkozás általi bizonyításának. Az eljárás alá vont vállalkozások által alkalmazott állítások akkor minősülhetnek jogszerűnek, ha az eljárás alá vont vállalkozások igazolni tudják, hogy az általuk tett, egészségre ható állítások alkalmazására a vonatkozó jogszabályi előírásokkal összhangban került sor. A jogszabály értelmében jogszerűen élelmiszerekkel kapcsolatban akkor lehet egészségre ható állítást alkalmazni, ha az állítás az 1924/2006/EK rendelet valamennyi konjunktív követelményének megfelel.
- 73) Jelen esetben az eljárás alá vontaknak azt kellett volna igazolniuk, hogy az egészségre ható állítások alkalmazása során figyelemmel voltak az 1924/2006/EK rendelet vonatkozó előírásaira, különös tekintettel a rendelet 10. cikkének (1) bekezdésében foglalt tilalomra, miszerint az élelmiszerekkel kapcsolatban a jogszabályban meghatározott szűk kivételektől eltekintve tilos egészségre ható állítás alkalmazása.
- 74) Élelmiszerekkel kapcsolatosan főszabályként tilos egészségre vonatkozó állítások közzététele. Egészségre vonatkozó állításokat az eljárás alá vont – a 1924/2006/EK rendelet átmeneti szabályait is szem előtt tartva – csupán akkor alkalmazhatott volna, ha az állítások megfeleltek volna a kivétel konjunktív követelményeinek⁴⁹ és e konjunktív feltételek mindegyikét az állítások közreadása előtt bizonyítani tudta volna.
- 75) Az eljárás alá vontak az egészséghatás állítások jogszerűségének alátámasztása érdekében arra hivatkoztak, hogy jelen esetben
- állításaik általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapulnak, és
 - az átlagos fogyasztó számára jól érthetőek,
 - így nincs szükség az 1924/2006/EK rendelet 15-19. cikkeiben írt eljárások lefolytatására, mert az állítások ezek nélkül is alkalmazhatók.⁵⁰
- 76) A Versenytanács ezt a védekezést több okból sem látja elfogadhatónak:
- egyrészt eljárás alá vontak a 1924/2006/EK rendeletben megkövetelt konjunktív feltételeknek csak egy részére (ti. a II. fejezetben foglalt általános követelményekre) vonatkozóan terjesztettek elő bizonyítékot, a további konjunktív feltételek közül a IV. fejezet 10. cikkének (2) bekezdésére, továbbá

⁴⁹ Az 1924/2006/EK rendelet IV. fejezete 10. cikkének (1) bekezdésében rögzített főszabály szerint tilos az egészségre vonatkozó állítások alkalmazása. A kivétel konjunktív feltételei, hogy

- a) azok a II. fejezetben foglalt általános követelményeknek és
- b) a IV. fejezetben foglalt különös követelményeknek megfeleljenek,
- c) azokat a rendelettel összhangban engedélyezzék, és
- d) azok a 13. és 14. cikkben meghatározott engedélyezett állítások listáján szerepeljenek.

⁵⁰ Vö. 22. pont.

a 10. cikk (3) bekezdésére és ezáltal a 13. vagy 14. cikke vonatkozó bizonyítást eljárás alá vontak meg sem kísérelték, így megállapítható, hogy bizonyítási kötelezettségüknek nem tettek eleget az általuk alkalmazott, egészségre vonatkozó állítások (immunerősítés) kapcsán,

- másrészt a csatolt dokumentációk ellenére sem állítható, hogy igazolt lenne az immunerősítő hatás tekintetében az eljárás alá vontak azon állítása, hogy „állításaik általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapulnak”, mivel egyetlen egy klinikai vizsgálat⁵¹ eredménye állt eljárás alá vontak rendelkezésére a tájékoztatások közzététele előtt, amely vizsgálat mindössze 30 egészséges személy mindössze háromhetes megfigyelésén alapult,
- végül a csatolt dokumentációk egyike sem kapcsolódik a méregtelenítés témaköréhez, tehát a termékek méregtelenítő hatására vonatkozó állításokra egyáltalán nem vonatkoztatható az előbbieken ismertetett védekezés (ebben a körben eljárás alá vont csupán néhány névre hivatkozott - forrásmegjelölés nélkül - és állításokat fogalmazott meg az oxigén „közismert” méregtelenítő hatásáról, anélkül, hogy kifejezetten a kaqun vízre vonatkozó speciális vizsgálatot végeztetett volna).

77) Az eljárás alá vontak által alkalmazott állítások az 1924/2006/EK rendelet 10. cikkének (3) bekezdésében hivatkozott, a 13. és 14. cikke szerinti engedélyezett állítások listáján – eljárás alá vontak által is elismerten - nem szerepelnek. Az eljárás alá vontak ugyan előadták, hogy

- az OÉTI illetve az EFSA irányába kezdeményezték a KAQUN víz és KAQUN Sport víz új élelmiszerként történő engedélyezését, továbbá a kapcsolódó állítások nyilvántartásba vételét,⁵² azonban az OÉTI Vj-098-025/2010. számon iktatott belföldi jogsegélyéből megállapítható, hogy az eljárás alá vontak az engedélyezési eljárást 2012. április 24-éig a jogszabályi előírásoknak megfelelően nem kezdték meg,

- az engedélyezett állítások listájára kerülés érdekében humán kísérleteket kellett lefolytatniuk, de az ilyen klinikai vizsgálatok elvégzéséhez még az engedélyt megszerezni is igen hosszú folyamat, a kísérletek időszükségletéről már nem is beszélve.

A fentiekre tekintettel a Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vontak az általuk közzétett egészségre ható állítások 1924/2006/EK rendelet átmeneti szabályaiban foglalt feltételeknek való megfelelését sem igazolták.

78) A hazai jogalkalmazás nem vezethet a közösségi joggal ellentétes eredményre. Így a közösségi jognak meg nem felelő állítások esetében az állítások alátámasztásául szolgáló bizonyítékok irrelevánsak.

79) A fentiek alapján megállapítható, hogy a Kaqun Hungária Kft. és Kaqun Sport Kft. a KAQUN vízzel és a KAQUN Sport vízzel kapcsolatban a vonatkozó 1924/2006/EK rendelettel ellentétes módon tettek közzé egészségre ható állításokat, mellyel – az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdés bj) pontjára tekintettel – megsértették az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében írt tilalmat, illetve az Éltv. 10. §-ának (2) bekezdés b) pontját.

⁵¹ Az 5.2.1. pontban bemutatott OKBI jelentés

⁵² Ld. a 2011. február 8-án kelt Vj/098-017/2010. számon iktatott adatszolgáltatást

IX. Összegzés

- 80) A Versenytanács a Tptv. 77. § (1) bekezdés d) pontja alapján megállapította azt, hogy a Kaqun Hungária Kft. és Kaqun Sport Kft. a KAQUN víz elnevezésű termékkel kapcsolatos kereskedelmi kommunikációjukban élelmiszernek gyógyhatást tulajdonítottak, amikor azt állították, hogy „a Kaqun víz mellékhatások nélkül jelentősen megemeli szervezetünk NK-sejtjeinek számát, így a vírussal, baktériummal fertőzött, illetve tumorossá vált sejtek elpusztításához több NK-sejt áll a szervezet rendelkezésére” és ezzel megsértették az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdését, és az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdésében foglaltak révén az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat.
- 81) A Versenytanács továbbá a Tptv. 77. § (1) bekezdés d) pontja alapján megállapította azt, hogy az eljárás alá vontak a KAQUN víz és KAQUN sport víz elnevezésű termékek méregtelenítő és immunerősítő hatásával kapcsolatban a vonatkozó 1924/2006/EK rendelettel ellentétes módon tettek közzé egészségre ható állításokat, amelyeket nem bizonyítottak úgy, ahogyan azt a rendelet kivételesen megengedi. Ezzel a magatartással az eljárás alá vontak megsértették az Éltv. 10. §-ának (2) bekezdés b) pontjában és az 1924/2006/EK rendelet 10. cikk (1) bekezdésében foglaltakat, és – az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdés bj) pontjára tekintettel – az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében írt tilalmat.
- 82) A Versenytanács a jogsértés megállapításán túlmenően a Tptv. 78. §-ának (1) bekezdése alapján bírságot szabott ki.
- 83) A bírság összege a Tptv. 78. §-a (3) bekezdésének, illetőleg a GVH Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2007. számú, a bírság mértékének meghatározásával kapcsolatban kialakult versenytanácsi gyakorlatot rögzítő közleményében foglaltaknak megfelelően került meghatározásra. A bírság mértékének megállapítása során a Versenytanács a jogsértő kommunikációk költségéből indult ki.⁵³
- 84) Súlyosító körülményként értékelte a Versenytanács azt, hogy a
- a jogsértés többféle magatartással - gyógyhatás és egészséghatás állításával – valósult meg,
 - a magatartás felróható volt, tekintettel arra, hogy nem felelt meg a társadalom értékítéletének,
 - a jogsértő gyakorlat hosszú ideig folyt,
 - a jogsértő gyakorlat a fogyasztók széles körét érte el.
- 85) A Versenytanács enyhítő körülményként értékelte azt, hogy az eljárás alá vontak
- az egyik kifogásolt gyógyhatásállításban a „véltetően” szó alkalmazásával nem határozott állításként, hanem inkább benyomás-keltésként követték el a jogsértést, amit az Éltv. szintén tilt, de az mégis enyhébb formája a jogsértésnek, mint a kategorikus állítás,
 - az egyik kifogásolt gyógyhatásállítás szövegét az eljárás alá vontak egy klinikai vizsgálatból vették át,
 - önként abbahagyták termékeik újsághirdetések és szórólapok útján történő reklámozását a versenyfelügyeleti eljárás megindulását követően (az enyhítő körülmény súlyát csökkenteni egyfelől, hogy arra nem a versenyfelügyeleti eljárás megindulását megelőzően került sor, másfelől, hogy a honlapok – ha

⁵³ Vj-98-035/2009. sz. vizsgálati jelentés 4.2.4 pont.

- nem is az eredeti szövegezéssel – a határozathozatal napjáig tartalmaznak a versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált kijelentésekkel rokonítható állításokat),
- számos klinikai és egyéb vizsgálattal igyekeznek feltárni termékeik hatását az immunrendszerre és az emberi szervezetre.
- 86) A Versenytanács nem értékelte enyhítő körülményként azt, hogy az eljárás alá vontak együttműködő magatartást tanúsítottak az eljárás során, mivel az együttműködés mértéke nem haladta meg az adatszolgáltatás, tájékoztatás körében az eljárás alá vonttól általában elvárható együttműködési szintet.
- 87) A két eljárás alá vont tekintetében a bírság mértékét annak figyelembe vételével állapította meg, hogy a két vállalkozás közül
- a KAQUN Hungária Kft. árbevétele jelentősen meghaladja a KAQUN Sport Kft. árbevételét,
 - a sajtóreklámokra vonatkozó számlák a KAQUN Hungária Kft. nevére szólnak, és a tárgyaláson az hangzott el, hogy a Vj-98-004/2010. sz. beadványban feltüntetett számlák jelzik a reklámok megrendelőjének személyét, viszont
 - a KAQUN Sport Kft. honlapján szereplő tájékoztatásokban többféle jogsértő elem szerepelt.
- 88) A Versenytanács a fentieknek megfelelően kalkulált bírságösszeget megvizsgálta abból a szempontból, hogy az – figyelemmel az ügy összes körülményeire – kellő mértékű elrettentő erőt képvisel-e. A Versenytanács ellenőrizte azt is, hogy a bírság nem haladja-e meg a Tpvt.-ben meghatározott törvényi maximumot. Mindezekre tekintettel a Versenytanács a KAQUN Hungária Kft.-vel szemben 4.000.000 Ft, a KAQUN Sport Kft.-vel szemben pedig 1.000.000 Ft összegű bírság kiszabását látta indokoltnak.
- 89) A Versenytanácsnak nem kellett - a Tpvt. 77. § (1) bekezdésének f) pontja alapján - megtiltani a jogsértő magatartás további folytatását, mivel
- a) az eljárás alá vontak árbevételi adatai nagymértékben valószínűsítették azt az – egyéb bizonyítékkal alá nem támasztott - előadást, hogy eljárás alá vontak a versenyfelügyeleti eljárás megindulásakor felhagytak termékeik reklámozásával, és a GVH-nak sincs tudomása a vizsgált időszakot követő újsághirdetésekről és szórólapokról,
 - b) a határozathozatal napján is olvasható tájékoztatás a kaqun víz tulajdonságairól az eljárás alá vontak honlapjain, illetőleg az azokról elérhető honlapon. Ez a tájékoztatás azonban – bár mutat hasonlóságokat a www.kaqun.hu és a www.kaqunsport.hu honlapoknak a vizsgált időszakban elérhető tartalmával – nem azonos a jelen eljárásban vizsgált honlap-tartalommal, így jogszerűségének elbírálására csak egy újabb eljárás keretében kerülhet sor.

X. Egyéb kérdések

- 90) A bírságot a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 110. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint a keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja.

- 91) A Ket. 171. §-ának (4) bekezdése értelmében a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény és egyes kapcsolódó törvények, valamint a miniszteri hatósági hatáskörök felülvizsgálatával összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CLXXIV. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 46. §-ával megállapított VIII. fejezetét kell alkalmazni az e rendelkezés hatálybalépésekor (2012. február 1.) még meg nem indult végrehajtási eljárásokra is. Ennek alapján a jelen eljárásban alkalmazható a Ket. 2012. február 1.-je óta hatályos 140. §-a is, amelynek (1) bekezdése értelmében a végrehajtást megindító hatóság vagy a bíróság függesztheti fel a végrehajtást. A Ket. 140. §-ának (3) bekezdése szerint a végrehajtást megindító hatóság a kötelezett kérelmére kivételesen akkor függesztheti fel a végrehajtást, ha a kötelezett a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és a kötelezettet a végrehajtási eljárás során korábban nem sújtották eljárási bírsággal.
- 92) A Ket. 138. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótlékot köteles fizetni. A (3) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.
- 93) Az eljárást befejező döntést a Tpv. – Fttv. 27. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó – 63. §-ának (2) bekezdés a) pontja szerint a vizsgálat elrendelésétől számított három hónapon belül kell meghozni; az ügyintézési határidő azonban ugyanezen szakasz (6) bekezdése szerint indokolt esetben két alkalommal, egyenként legfeljebb két hónappal meghosszabbítható. Az eljárási határidő két-két hónappal meghosszabbításra került. Az ügyintézési határidő – az eljárás alá vont adatszolgáltatásainak időszükségletével és a határidő meghosszabbítására irányuló kérelme alapján eltelt idők figyelembevételével - 2012. 12. 28-án jár le.
- 94) A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 83. §-ának (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2012. december 13.

dr. Miskolczi Bodnár Péter sk.
a versenytanács előadó tagja

dr. Berki Ádám sk.
versenytanács tag

Váczi Nóra sk.
versenytanács tag